

Bij gepraat (II)

E. Blunkert (voorzitter)

Bij het verschijnen van dit nummer zijn de feestdagen in het verschiep en maken wij weer goede voornemens voor 2003. De kerst-/nieuwjaarswensen worden verstuurd. Namens het bestuur willen wij onze leden maar ook al die mensen die zich het afgelopen jaar ingezet hebben voor de bijenteelt hartelijk danken en hun prettige feestdagen toewensen. Voorts wensen wij hun een hernieuwde inzet in goede gezondheid in 2003 toe. € 2003 zal voornamelijk in het teken staan van veel initiatieven in het kader van drachthverbetering al dan niet in combinatie met natuurontwikkeling, hygiënisering en natuurwaarde van bijenproducten. Door samenwerking en uitwisseling tussen afdelingen en organisaties zal de vergaarde kennis verspreid dienen te worden. De rol van de overheid zal ook weer ter sprake komen. Initiatieven op lokaal of provinciaal niveau dienen te worden opgepakt. De plaats, de waarde en de opleiding van de bestuursimker zal opnieuw ter discussie dienen te worden gesteld.

Op zaterdag 15 februari zullen wij onze studiedag in Arnhem houden. Noteer deze datum vast in uw nieuwe agenda. Programma en sprekers zal ik in een volgende bijdrage aankondigen evenals onze algemene ledenvergadering in maart 2003.

€ In het rivierengebied werken wij als ABTB-afdeling Over Betuwe samen met de VBBN subverenigingen. Op 8 okt. werd door J.P. Frens een leuke avond georganiseerd in Meieren. Door C. van Holland en P. Meurs werd honing, was en raathoning gekeurd. Naar men verklaarde waren er zeer mooie inzendingen en was het niveau van de producten goed. Aandacht vroeg men voor de houddata: heide-honing 6 maanden, honing (met suikergehalte boven 82) 18 maanden en (lager dan 79) 3 maanden. De lezing over bijenhouden in Zimbabwe gaf een andere kijk op het imkeren daar dit vak bij deze natuurimkers nog volledig in ontwikkeling is.

€ Op 12 oktober kwam de commissie Drachtplanten in Udde bijeen. J. van de Waerd is gekozen tot ad interim voorzitter en A. Rietveld tot secretaris. Nadere voorstellen vanuit de commissie zullen worden gedaan aan de Bedrijfsraad. De VBBN hield op deze zelfde dag een bijeenkomst met de bijengezondheidscoördinatoren. Uitgebreid werd ingegaan op residuen van bestrijdingsmiddelen in was en honing. € De studiedag in Oldenzaal op 26 oktober 2002 met de vertegenwoordigers van de afdelingen uit de drachtplanten- en ziektebestrijdingscommissies was een groot succes. Met het verzoek de informatie aan de leden van de afdelingen over te dragen zijn deze afdelingsvertegenwoordigers met een afdelingsverslag teruggekeerd.

HB vergadering 16 oktober 02

Rob Nijman, Hoofdbestuurlid VBBN

De Floriade Dit jaar is in de Haarlemmermeer de Floriade gehouden. De presentatie van de bijenteelt in het paviljoen Bee-at-Home was een groot succes. Met een per week gedurende een half jaar dagelijks drie vier vrijwilligers actief geweest. Deze vrijwilligers geven dagelijks voorlichting over de bijenteelt en verkopen honing, kaarsen, honinglepeltjes en CD-Rom's over de bijenteelt. Een geweldige prestatie, hartelijk dank! Inmiddels hebben alle vrijwilligers met een gratis dagje Floriade het bijenpaviljoen nog eens kunnen bezoeken. Ter afscheid kregen zij een tasje met inhoud. Het HB van de VBBN heeft zeer veel waardering voor de inzet van het organisatiecomité, bestaande uit de gebroeders Hooijman, de heren Koel en Hageman. Aan een persoonlijk bedanken wordt gewerkt.

Hoe nu verder?

Maandag 21 oktober is het paviljoen afgebroken. Enkele gelende materialen zijn weer naar de betreffende eigenaar gegaan. Het overige materiaal inclusief de Dick Vunderink vitrine zijn geplaatst in de expositieruimte in het Bijenhuis te Wageningen. De financiële afwikkeling moet nog geschieden. Het HB heeft besloten het financieel overschot te storten in een fonds. Dit plan zal nog verder moeten worden uitgewerkt. Wel is duidelijk dat dit bedrag zeker ten goede gaat komen voor de Floriade 2012.

woordigders met een vracht aan informatie huiswaarts gegaan. € Een dag later in de vliegende storm met G. Hollander het 10 jaar oude Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man in Weert bezocht. In het kader van het 75-jarige jubileum van de LTLB werden de door ons aangeboden indobomen geplant. De imkervereniging St.-Ambrosius beschikt over een zeer mooie stal met instructieruimten. Een bezoek aan dit centrum kan ik u van harte aanbevelen. € 31 okt. en 4 nov. vonden twee afdelingsbijeenkomsten plaats waarbij ook nieuwe, door A. Kok op de computer samengestelde ABTB-diploma's aan cursisten konden worden uitgereikt. De ANI hield haar Algemene Vergadering op 2 november jl. Van deze activiteiten zal ik een volgende keer verslag doen. Langs deze weg wil ik de redactie bedanken voor het verzorgde en veelzijdige themanummer over de varroamijt. U heeft het naar ik verwacht ook met veel plezier gelezen.

Openingstijden VBBN

Het Algemeen Secretariaat van de VBBN is gesloten van 23 december 2002 tot en met 5 januari 2003.

Wij zijn weer bereikbaar op maandag 6 januari 2003. Het Algemeen Secretariaat is in het nieuwe jaar geopend van maandag tot en met vrijdag van 09.00-14.00 uur.

De afdeling Handel is dit jaar op dinsdag 24 en 31 december geopend tot 14.00 uur en op 27 december gesloten. De winkel is met ingang van 2 januari geopend van 08.30-17.00 uur (di. t/m vd.).

Gerda Bogaards, Marga Canters, Cathrien van Dam, Cees Heikamp, Marjan Hensen, Roel ten Klei, Riet Oostendorp, Dolf Smits en Jan van der Vliet wensen u prettige Kerstdagen en een goede jaarwisseling toe en zullen ook in het jaar 2003 weer met raad (en raat) en daad voor u klaarstaan.

Inbinden maandblad Bijen

U leest op dit moment het laatste nummer van BIJEN, Maandblad voor imkers van deze jaargang.

Een manier om uw maandblad mooi te houden is door dit te laten inbinden.

De VBBN biedt alle lezers, evenals vorig jaar, de mogelijkheid om jaargangen van het maandblad BIJEN in te laten binden.

De ingebonden jaargangen krijgen een donkergroene harde koft met goudkleurige opdruk op de rug.

Om kostenverhoging tegen te gaan doet de binder het verzoek om alle nietjes uit de bladen te verwijderen. Wilt u erop letten dat u het papier niet beschadigt.

U heeft de mogelijkheid om per jaargang in te laten binden €13,49 (~29,75) of per twee jaargangen €15,76 (~34,75).

Wilt u ervoor zorgen dat uw jaargang(en) v r 1 april 2003 door ons ontvangen is (zijn)? U kunt deze sturen aan:

Secretariaat VBBN, t.a.v. Marga Canters, Grintweg 273, 6704 AP Wageningen, afgeven mag natuurlijk ook.

VBBN Bijeenkomst bijengezondheidsco rdinatoren

over residuen in honing en was o.a. als gevolg van de toepassing van varroabestrijdingsmiddelen op 12 oktober 2002 in het Bijenhuis te Wageningen.

Marcel Simon, Hoofdbestuurslid VBBN

De VBBN is bezig om via haar regionale Groepen een netwerk van co rdinatoren op te zetten. Waar nodig kunnen die in hun omgeving informatie en hulp geven aan imkers die problemen hebben met de aanpak van

ziektes in hun bijenvolken. Ter instructie en opleiding vond op 6 april 2002 in het Bijenhuis te Wageningen een geslaagde bijeenkomst plaats, waarbij Amerikaans vuilbroed centraal stond. Als vervolg hierop vond op 12 oktober jl. in het Bijenhuis een bijeenkomst plaats met als thema: Residuen in was en honing en de laatste ontwikkelingen met betrekking tot de bestrijding van de varroamijt.

Dr. Klaus Wallner van de Landesanstalt f r Bienenkunde aan de Universiteit van Hohenheim bij Stuttgart was uitgenodigd om zijn onderzoekservaringen met residuen in was en honing te vertellen en zijn mening over het gebruik van varroabestrijdingsmiddelen te geven. Zo had hij deze zomer op kosten van de VBBN ook was en honing van Nederlandse imkers onderzocht op v rkomen van residuen.

Als tweede spreker was uitgenodigd Ing. J. van der Steen van PPO Sector Bijen te Hilvarenbeek. Hij deed verslag van het onderzoek aan de Amrosiushoeve naar de toepassing van oxaalzuur als vervanging van of als middel naast mierenzuur.

Wallner begon zijn voordracht met erop te wijzen dat door verschillende oorzaken residuen in was en honing kunnen voorkomen. Residuen kunnen afkomstig zijn van de omgeving (industrie, auto s), de landbouw (gewas-beschermingsmiddelen, waaronder antibiotica), en de imkers (o.a. varroabestrijdingsmiddelen). Vanuit oogpunt van volksgezondheid zijn met name antibiotica ongewenst. Daarom heeft de EU momenteel de import van honing uit China verboden. Daarin is het antibioticum chlooramphenicol gevonden. De grootste vervuiler van bijenproducten is echter de imker die de varroamijt probeert te bestrijden met de gebruikelijke synthetische middelen zoals Perizin en Apistan. Met name daardoor wordt was, volgens Wallner, op den duur chemisch afval. Daarom dienen oude raten uit de circulatie te worden genomen. Reden voor Wallner om te pleiten voor het gebruik van natuurlijke stoffen zoals organische zuren en etherische oli n ter bestrijding van de varroamijt. Organische zuren en etherische oli n komen van nature in honing voor. Ook worden ze verwerkt in o.a. tandpasta, zeep en shampoo. Dergelijke stoffen worden geaccepteerd in de maatschappij. Ze zijn effectief tegen de varroamijt en ze geven geen aanleiding tot de ontwikkeling van resistentie bij varroamijten. Interessant waren de onderzoeksresultaten van de monsters was en honing uit Nederland. Deze monsters (minimaal 50 gram van elk) waren willekeurig verzameld van imkers, verspreid over het land. Zij hadden diverse middelen tegen de varroamijt gebruikt. Sommige imkers verzamelden hun eigen was voor hergebruik, anderen kochten de was bij de handel. Wallner had de monsters op acht stoffen onderzocht en de resultaten waren als volgt. Van de 52 wasmonsters konden er 2 niet worden onderzocht. In de overige 50 monsters werd het volgende aangetroffen: 3x broompropylaat (Folbex VA), vari rend van 0,7-1,0 mg/kg 12x coumaphos (Perizin), vari rend van 0,6-2,9 mg/kg 42x fluvalinaat (Apistan), vari rend van 0,5-17 mg/kg In 4 monsters werd helemaal niets aangetroffen; in 11 monsters werd meer dan n stof aangetroffen. Wallner gaf nog aan dat als was 5 mg/kg of meer coumaphos bevatte, deze stof ook in aantoonbare

hoeveelheden in de honing diffundeerde. Fluvalinaat, de werkzame stof in Apistan, deed dat pas bij 25 mg/kg was. Opvallend is verder, dat Apistan in meer dan 80% van de wasmonsters was te vinden.

Van de 45 honingmonsters kon er één niet worden onderzocht. In 26 van de overige 44 monsters werden geen residuen gevonden. In de andere 18 werd alleen maar residu van coumaphos (Perizin) aangetroffen. Geen residuen dus van broompropylaat en fluvalinaat. In 12 van die 18 monsters bleef het residugehalte van coumaphos net onder 0,003 mg/kg. In 6 monsters varieerde het gehalte coumaphos van 0,0036—0,0071 mg/kg.

Duidelijk is, dat fluvalinaat sterk aan was wordt gebonden en niet snel in honing is te vinden. Dit in tegenstelling tot coumaphos. Wallner waarschuwde daarom nu al voor Check Mite van de firma Bayer. Dat middel, in de vorm van strips, bevat coumaphos in een veel hogere dosis dan Perizine. Het is al toegelaten in Tsjechië en ook hier is een toelating aangevraagd. Willen we in onze opzet slagen om te streven naar schonere was en zuivere honing, dan dienen we ons verre te houden van dit soort middelen!

Verdere aanbevelingen in dit verband van Wallner waren:

- kies de juiste middelen met een optimale toepassing;
- imkers bij elkaar in de buurt zouden afspraken moeten maken om tegelijk de varroamijt te bestrijden, zodat niet de ene bijenstand opnieuw besmet wordt door nog niet behandelde volken van een andere stand;
- maak raat van was uit bouwramen en zegeltjes. Ook zelf gebouwde darrenraat is daarvoor geschikt, nadat de poppen er bijvoorbeeld door vogels zijn uitgehaald.
- beperk het gebruik van meermaals bebroede raten.

Van der Steen liet aan de hand van proefresultaten zien dat oxaalzuur zeer effectief is tegen de varroamijt wanneer het gebruikt wordt in broedloze volken laat in het najaar. Hij was duidelijk in zijn aanbevelingen. Als oxaalzuur wordt toegelaten, pas het dan via de druppelmethode toe. Bespuiten van ramen en verdampen door verhitting brengen te veel risico voor de gezondheid van de imker met zich mee. Het oxaalzuur moet worden opgelost in een 50% suikeroplossing. Daardoor blijft het goed aan de bijen plakken.

Aanvullend werd nog onderzocht of een behandeling in een korte broedloze periode in het voorjaar het gehalte van beide zuren in de honing zou doen toenemen. Drie weken na de toepassing bleek met name mierenzuur in veel hogere concentratie voor te komen dan het van nature doet. Het gehalte aan oxaalzuur was daarentegen nauwelijks toegenomen. Mierenzuur dus niet toepassen als men van plan is voorjaarshoning te oogsten.

Op 7 september 2002 overleed op 72-jarige leeftijd

THEO BECKING

Vele jaren was hij lid van onze vereniging. Hij hield van de natuur en van zijn bijen. Wij verliezen in hem een toegewijd vakman die altijd goed op de hoogte was van de ontwikkelingen in de imkerij.

Wij wensen zijn familie veel sterkte toe.

Bestuur en leden
ABTB afdeling Wehl e.O.

Helaas hebben wij afscheid moeten nemen van

HENDRIK BRINK

De heer Brink was als oud-lid nog steeds betrokken bij onze vereniging en droeg zijn steentje bij als donateur. Helaas liet zijn fysieke toestand het niet meer toe zelf bijen te houden. De heer Brink is 88 jaar geworden.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen sterkte met het verlies.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging Brummen

Wij hebben tot ontsteltenis van velen afscheid moeten nemen van

DIRK VAN REEN

Na een zeer kort ziekbed is hij op 64-jarige leeftijd overleden.

Met Dirk verliezen wij een buitengewoon bedreven imker die voor alles en iedereen klaar stond, iemand met liefde voor zijn hobby.

Wij zullen Dirk missen, maar zeker niet vergeten. Hij heeft veel voor onze vereniging gedaan.

Wij wensen zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen sterkte met die verlies.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging Brummen
en imkersgilde De Biejenschoer

Na een lange zomer is in de herfst van zijn leven, toch nog onverwacht op 71-jarige leeftijd overleden

JAN ZEE

Binnen onze vereniging was Jan een actief lid, met een bescheiden opstelling. Hij blijft in onze herinnering een enthousiast imker.

Wij wensen zijn familie veel sterkte met dit verlies.

Bestuur en leden
VBBN subvereniging Eensgezindheid Eerbeek e.O.